

736.

Traktat Handlowy i Nawigacyjny **pomiędzy Polską a Danją podpisany dn. 22 marca 1924 r.****(zatwierdzony ustawą z dnia 25 lipca 1924 r. Dz. U. R. P. № 73 poz. 718)****W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ****MY****STANISŁAW WOJCIECHOWSKI****PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ****Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:****W dniu dwudziestym drugim marca tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku podpisany został w Warszawie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Duńskiego Traktat Handlowy i Nawigacyjny, który słowo w słowo brzmi jak następuje:****Traktat Handlowy i Nawigacyjny****POMIĘDZY POLSKĄ****a****DANJĄ****Rząd Polski i Królewski Rząd Duński ożywieni jednakiem pragnieniem pogłębienia więzów przyjaźni i zacieśnienia i rozwinięcia pomiędzy Polską z jednej strony a Danją z drugiej stosunków handlowych i nawigacyjnych, postanowili zawrzeć Traktat Handlowy i Nawigacyjny i mianowali swemi Pełnomocnikami:****Rząd Polski:****Pana Maurycego Zamoyskiego, Ministra Spraw Zagranicznych,****Pana Józefa Kiedronia, Ministra Przemysłu i Handlu;****Rząd Duński:****Jego Ekszelencję Pana Niels Peter Arnstedt, posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Jego Królewskiej Mości Króla Danji i Islandji w Warszawie,****Którzy, po zakomunikowaniu sobie wzajemnie pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące artykuły:****Artykuł I.****Z wyjątkiem odmiennych postanowień następujących artykułów, Wysokie Ukladające się Strony obowiązują się przyznać sobie wzajemnie odnośnie do ich handlu, przemysłu, zawodów, rolnictwa, żeglugi, traktowanie conajmniej tak korzystne jak to, które jest przyznane lub mogłoby być przyznane państwu najbardziej uprzywilejowanemu.****Artykuł II.****Produkty naturalne lub wyroby, pochodzące i przychodzące z terytorjum celnego Polskiego lub z Danji (łącznie z Grenlandją) będą korzystały przy przywozie do terytorjum drugiej Strony we wszystkim co dotyczy ceł, stosowania mnożników celnych, i wszelkiej innej opłaty, któraby była ustanowiona dodatkowo do ceł przywozowych przy przywozie pro-****Traité de Commerce et de Navigation entre la Pologne et le Danemark****LE GOUVERNEMENT POLONAIS****et****LE GOUVERNEMENT ROYAL DANOIS****également animés du désir de resserrer les liens d'amitié et d'affermir et d'étendre les relations commerciales et maritimes entre la Pologne d'un côté et le Danemark de l'autre côté, ont résolu de conclure un traité de Commerce et de Navigation et ont nommé pour leurs plénipotentiaires:****Le Gouvernement Polonais:****Monsieur Maurycy Zamoyski, Ministre des Affaires Etrangères,****Monsieur Józef Kiedroń, Ministre de l'Industrie et du Commerce;****Le Gouvernement Danois:****Son Excellence Monsieur Niels Peter Arnstedt, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi de Danemark et d'Islande à Varsovie,****Lesquels après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:****Article I.****Sauf dispositions contraires dans les articles suivants les Hautes Parties Contractantes s'engagent à s'accorder réciproquement en ce qui concerne leur commerce, leur industrie, leurs professions, leur agriculture, leur navigation un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé ou pourrait être accordé à la nation la plus favorisée.****Article II.****Les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire douanier Polonais ou de Danemark (y compris le Groenland), seront admis à leur importation sur le territoire de l'autre Partie en tout ce qui concerne les droits de douane, l'application de coefficients de majoration et de tout autre droit qui, en supplément aux droits d'entrée**

duktów, z traktowania conajmniej tak korzystnego, jakie przyznane jest lub mogłoby być przyznane produktom państwa najbardziej uprzywilejowanego. Powyższe traktowanie będzie się rozciągało również na procedurę celną, wszelkie formalności celne, zwrot pobieranych ceł, oraz na składanie towarów na skład.

Artykuł III.

Produkty pochodzące i przychodzące z jakiegokolwiek innego kraju, przewożone przez terytorjum jednej ze Stron, korzystające lub nie korzystające ze składania na skład w portach wolnych, składach wolnych, składach tranzytowych lub w innych składach celnych, będą korzystały przy przywozie do terytorjum drugiej Strony pod względem ceł przywozowych, wszelkich innych opłat i pod każdym innym względem z traktowania conajmniej równie korzystnego, jak to któreby było przyznane dla produktów przywożonych wprost z kraju pochodzenia.

Artykuł IV.

Produkty wywożone z terytorjum celnego Polskiego, przeznaczone do Danji lub produkty wywożone z Danji, przeznaczone do terytorjum celnego Polskiego, będą korzystały, pod względem ceł wywozowych, stosowania mnożników celnych i wszelkiej innej opłaty nałożonej na wywóz produktów z obydwu krajów, z traktowania conajmniej równie korzystnego jak to, które jest przyznane lub mogłoby być przyznane dla produktów wywożonych z przeznaczeniem do państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł V.

Postanowienia ustalone w artykułach 2, 3 i 4 nie stosują się:

- a) do przywilejów udzielonych lub któreby mogły być udzielone w przyszłości przez jedną z Układających się Stron w obrocie pogranicznym z państwami sąsiednimi;
- b) do ulg specjalnych wynikających z unji celnej;
- c) do przejściowego systemu celnego między częściami polską i niemiecką Górnego Śląska.

Artykuł VI.

Obydwie Układające się Strony obowiązują się przyznać sobie wzajemnie na drogach dla tranzytu międzynarodowego najbardziej przystosowanych, swobodę tranzytu dla osób, bagażów, produktów i przedmiotów wszelkiego rodzaju, przesyłek pocztowych, okrętów, statków, wagonów osobowych i towarowych, lub innych środków przewozowych, zapewniając sobie pod tym względem traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Produkty jednego z dwóch krajów, przywożone do terytorjum drugiego i przeznaczone do złożenia na skład lub do tranzytu nie będą podlegały w tym ostatnim żadnemu cłu lub opłacie celnej ani żadnej opłacie wewnętrznej, innej niż opłaty przeznaczone wyłącznie na pokrycie kosztów kontroli i administracji tranzytu, jak również opłaty dotyczących transakcji, których towary te byłyby przedmiotem.

Żadna z dwóch Układających się Stron nie będzie jednak obowiązana do zapewnienia tranzytu

serait prélevé à l'importation des produits, ceux-ci jouiront d'un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé ou pourrait être accordé aux produits de la nation la plus favorisée. Le dit traitement comprendra aussi le régime douanier, toutes les formalités de douane, le remboursement des droits acquittés et de l'entreposage.

Article III.

Les produits originaires et en provenance de tout autre pays en transit sur le territoire de l'une des Parties utilisant ou non l'entreposage dans les ports francs, entrepôts libres, entrepôts de transit ou autres entrepôts douaniers jouiront à leur importation sur le territoire de l'autre Partie en ce qui concerne les droits d'entrée, tous autres droits et à tout autre égard d'un traitement au moins aussi favorable que celui qui serait accordé aux produits importés directement du pays d'origine.

Article IV.

Les produits exportés du territoire douanier polonais à destination de Danemark ou les produits exportés de Danemark à destination du territoire douanier polonais jouiront, en tout ce qui concerne les droits d'exportation, l'application de coefficients de majoration et de tout autre droit, levé à l'exportation des produits des deux pays, d'un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé ou pourrait être accordé aux produits, exportés à destination de la nation la plus favorisée.

Article V.

Les dispositions fixées par les articles 2, 3 et 4 ne s'appliquent pas:

- a) aux privilèges accordés ou qui pourraient être accordés ultérieurement par une des Parties Contractantes dans les trafic-frontière avec les pays limitrophes,
- b) aux faveurs spéciales résultant d'une union douanière,
- c) au régime provisoire douanier entre les parties polonaise et allemande de la Haute Silésie.

Article VI.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à s'accorder réciproquement la liberté du transit sur les voies les plus appropriées au transit international, aux personnes, bagages, produits et objets de toute sorte, envois postaux, navires, bateaux, voitures et wagons ou autres instruments de transport, en se garantissant sous ce rapport le traitement de la nation la plus favorisée.

Les produits de l'un des deux pays introduits dans le territoire de l'autre et destinés à l'entreposage ou au transit ne seront soumis dans ce dernier à aucun droit ou taxe de douane ou à aucun droit intérieur autre que les taxes exclusivement destinées à couvrir les frais du contrôle et de l'administration du transit, ainsi que les taxes afférentes aux transactions dont les produits seraient l'objet.

Aucune des deux Parties Contractantes ne sera pourtant tenue d'assurer le transit des voyageurs

podróżnym, których wjazd na jej terytorjum byłby zabroniony. Tranzyt towarów będzie mógł być zabroniony:

- a) ze względu na spokój i bezpieczeństwo publiczne, jak również na bezpieczeństwo narodowe,
- b) ze względu zdrowia, lub jako ochrona przeciwko chorobom zwierząt i roślin.

Tranzyt towarów, które w jednym z Układających się Państw stanowią przedmiot monopolu Państwa, będzie mógł być poddany kontroli specjalnej ustalonej przez ustawodawstwo krajowe obowiązujące obecnie, lub któreby było ustanowione w przyszłości.

Artykuł VII.

Osoby, bagaże i produkty nadane do przesyłki na terytorjum jednej z Układających się Stron i które mają być wywiezione do terytorjum drugiej Układającej się Strony lub przez to terytorjum do Państwa trzeciego, nie będą traktowane mniej korzystnie ani pod względem odprawy, ani pod względem ceny przewozu i podatków publicznych obciążających przesyłki, niż osoby, bagaże i produkty krajowe lub jakiegokolwiek państwa innego, nadane do przesyłki na terytorjum drugiej Układającej się Strony lub w Państwie trzecim, w tych samych warunkach, w tym samym kierunku i na tym samym przebiegu.

Podobnie traktowane będą produkty nadane do przesyłki w państwie trzecim i które mają być wywiezione przez terytorjum jednej z Układających się Stron z przeznaczeniem do terytorjum drugiej Układającej się Strony.

Postanowienia powyższe nie dotyczą ulg taryfowych przyznanych dla celów dobroczynnych lub oświaty publicznej, zniżek udzielonych w wypadku klęski ogólnej, ani zniżek stosowanych do urzędników publicznych, podróżujących w sprawach prywatnych, ani też do przesyłek służbowych kolejowych.

Obydwie Układające się Strony będą usiłowały ułatwiać komunikację między swemi krajami, bądź przez zaprowadzenie transportów bezpośrednich kolejowych i morskich, bądź za pomocą zawierania umów dotyczących bezpośredniej komunikacji kolejowej.

Artykuł VIII.

We wszystkim co dotyczy opłat od spożycia, od produkcji, od sprzedaży i wszelkich innych opłat wewnętrznych, produkty pochodzące i przychodzące z jednego z Układających się państw będą korzystały w drugim z takiego samego traktowania jakie jest przyznane lub mogłoby być przyznane dla produktów kraju najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł IX.

Układające się Strony nie wprowadzą ani nie będą utrzymywały zakazów lub ograniczeń dotyczących wzajemnego przywozu lub wywozu, które nie będą się stosowały w taki sam sposób do przywozu lub wywozu tych samych towarów w handlu z każdym innym państwem.

Postanowienia niniejszego artykułu nie będą stosowane o ile ustanowienie lub utrzymanie w mocy **zakazu**

dont l'entrée sur son territoire serait interdite. Le transit des produits pourra être prohibé:

- a) pour raison de sûreté et de sécurité publique ainsi que de sécurité nationale,
- b) pour raison de santé ou comme précaution contre les maladies des animaux et des végétaux.

Le transit des produits qui dans un des Etats Contractants est l'objet d'un monopole d'Etat, pourra être soumis à un contrôle spécial imposé par le régime législatif national, actuellement en vigueur ou à constituer dans l'avenir.

Article VII.

Les personnes, bagages et produits remis au transport dans le territoire de l'une des Parties Contractantes et devant être expédiés sur le territoire de l'autre Partie Contractante ou à travers ce territoire pour un tiers Etat ne seront pas traités moins favorablement ni sous le rapport de l'expédition, ni sous celui des prix de transport et des impôts publics, grévant les envois que les personnes, bagages et produits nationaux ou d'un autre pays quelconque remis au transport dans le territoire de l'autre Partie Contractante ou dans un tiers Etat dans les mêmes conditions, pour la même direction et sur le même parcours.

Seront traités pareillement les produits remis au transport dans un tiers Etat et devant être expédiés à travers le territoire de l'une des Parties Contractantes à destination du territoire de l'autre Partie Contractante.

Les dispositions ci-dessus ne visent pas les réductions de tarifs accordées en faveur des oeuvres de charité ou d'instruction publique, ni les réductions accordées dans le cas d'une calamité publique, ni celles appliquées aux fonctionnaires publics en voyage pour leurs affaires privées, ni non plus les transports de service des chemins de fer.

Les deux Parties Contractantes s'efforceront de faciliter la communication entre leurs pays, soit en établissant les transports directs de chemins de fer et maritimes, soit par la conclusion des conventions concernant la communication directe par chemins de fer.

Article VIII.

En tout ce qui concerne les droits de consommation, de production, de vente et tous autres droits internes, les produits originaires et en provenance de l'un des pays contractants jouiront dans l'autre du même traitement qui est accordé ou pourrait être accordé aux produits de la nation la plus favorisée.

Article IX.

Les Parties Contractantes n'établiront ni ne maintiendront des prohibitions ou restrictions relatives à l'importation ou à l'exportation réciproque, qui ne s'appliqueront pas de la même manière à l'importation ou à l'exportation des mêmes produits dans le commerce avec tout autre pays.

Les dispositions de cet article ne seront pas applicables lorsque l'établissement ou le maintien d'une prohibition:

- 1) dotyczą bezpieczeństwa publicznego lub bezpieczeństwa państwa,
- 2) są środkami sanitarnymi lub środkami ostrożności przeciwko chorobom zwierząt i roślin,
- 3) dotyczą produktów stanowiących przedmiot monopoli państwa.

Artykuł X.

W razie gdyby jedna z Ukladających się Stron poddała przywóz lub wywóz pewnych produktów specjalnym warunkom cen sprzedaży lub kupna, zatwierdzonym przez rząd lub przez organy przez niego upoważnione warunki stosowane do drugiej strony będą najbardziej korzystne z pośród tych, które są lub będą mogły być stosowane do produktów lub do obywateli państwa trzeciego.

Artykuł XI.

- 1) Statki żeglujące pod flagą jednej z Wysokich Ukladających się Stron, zaopatrzone w papiery i dokumenty okrętowe, wymagane jako dowód przynależności państwowej statków handlowych przez ustawodawstwo tej Strony, uważane będą jako statki tej Strony na wodach terytorjalnych drugiej.
- 2) Specjalna umowa regulować będzie wzajemne uznawanie świadectw pomiarowych i zdolności do żeglugi wydanych przez kompetentne władze.

Artykuł XII.

1) Statki jednej z Ukladających się Stron, które zawiną do portów drugiej z balastem lub załadowane, lub które z nich wypłyną bez względu na miejsce ich wyjazdu lub przeznaczenia, będą tam traktowane pod każdym względem na tej samej stopie co statki krajowe lub statki państwa najbardziej uprzywilejowanego. Zarówno przy ich zawijaniu, jak i w czasie ich pobytu i przy ich wyjściu nie będą one uiszczają innych ani wyższych opłat od latarni, od tonażu, od pilotażu, opłat portowych, holowniczych, kwarantannowych lub innego ciężaru obciążającego statek, pod jakąkolwiek nazwą, pobieranego na rzecz państwa, gmin lub jakichkolwiek stowarzyszeń lub urzędników publicznych, od tych którym podlegają lub będą podlegały statki krajowe lub statki państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2) Co do miejsca postoju statków, ich ładowania i wyladowywania w portach, na redach i w basenach, i wogóle co do wszystkich jakichkolwiek formalności i postanowień, którym podlegać winny statki handlowe, ich załoga i ładunki, rozumie się, że statkom jednej z Ukladających się Stron lub statkom wszelkiego innego państwa nie będzie przyznany żaden przywilej, ani żadna ulga, któreby nie były jednakowo przyznane statkom drugiej Strony, gdyż życzeniem obydwu Ukladających się Stron jest, aby i pod tym względem, ich statki były traktowane na stopie zupełnej równości.

Artykuł XIII.

Postanowienia niniejszego traktatu nie będą mogły uprawniać jedną z Ukladających się Stron do wykonywania kabotażu rzeczno i morskiego w drugim kraju, ani do domagania się ulg, które są przyznane lub mogłyby być przyznane w przyszłości rybołówstwu krajowemu.

- 1) visant la sécurité publique ou la sécurité d'Etat,
- 2) sont des mesures sanitaires ou de précaution contre les maladies des animaux et végétaux,
- 3) visent des produits qui font l'objet d'un monopole d'Etat.

Article X.

Dans le cas où l'une des Parties Contractantes soumettrait l'importation ou l'exportation de certains produits à des conditions spéciales de prix, de vente ou d'achat, sanctionnées par le Gouvernement ou par les organes habilités par lui, les conditions applicables à l'autre Partie seront les plus favorables qui sont appliquées ou pourront être appliquées aux produits ou aux ressortissants d'un tiers Etat.

Article XI.

- 1) Les navires battant le pavillon d'une des Hautes Parties Contractantes et munis des papiers et documents de bord exigés comme preuve de la nationalité des navires de commerce par la législation de cette Partie, seront considérés comme navires de cette Partie dans les eaux territoriales de l'autre.
- 2) Une convention spéciale règlera la reconnaissance réciproque des certificats de jaugeage et de navigabilité délivrés par les autorités compétentes.

Article XII.

1) Les navires de l'une des Parties Contractantes qui entreront sur lest ou chargés dans les ports de l'autre, ou qui en sortiront, quel que soit le lieu de leur départ ou de leur destination y seront traités sous tous les rapports sur le même pied que les navires nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée. Tant à leur entrée, que durant leur séjour et à leur sortie, ils ne paieront d'autres ni de plus forts droits de fanaux, de tonnage, de pilotage, de port, de remorque, de quarantaine ou autre charge qui pèse sur la coque du navire, sous quelque dénomination que ce soit, perçu au nom de l'Etat, des communes ou des corporation quelconques ou des fonctionnaires publics, que ceux dont sont ou seront passibles les navires nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée.

2) En ce qui concerne le placement des navires, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, havres et bassins et généralement pour toutes formalités et dispositions quelconques, auxquelles doivent être soumis les navires de commerce, leurs équipages et leurs cargaisons, il est convenu qu'il ne sera accordé aux navires de l'une des Parties Contractantes ou aux navires de tout autre pays aucun privilège, ni aucune faveur qui ne le soit également aux navires de l'autre Partie, la volonté des deux Parties étant que, sous ce rapport aussi, leurs bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article XIII.

Les dispositions du présent traité ne pourront autoriser l'une des Parties Contractantes à faire le cabotage fluvial et maritime dans l'autre pays ni à exiger les faveurs qui sont accordées ou qui pourraient être accordées à l'avenir à la pêche nationale.

Artykuł XIV.

Statki każdej z Układających się Stron, które zawiną do portu drugiej Strony i któreby chciały wyładować tylko część swego ładunku, będą mogły, stosując się do ustaw i przepisów odnośnego państwa, zatrzymać na statku część ładunku, któraby była przeznaczona do innego portu, bądź tego samego bądź innego kraju i wywieść ją z powrotem, nie będąc zobowiązanym do uiszczania żadnych opłat innych lub wyższych od tych, które będą pobierane od statków krajowych lub statków innego państwa w takim samym wypadku. Te same statki będą mogły również ładować swój ładunek w jednym porcie oraz kontynuować ładowanie lub uzupełniać ładunek w innym, lub w kilku innych portach tego samego kraju, nie będąc zmuszonym do uiszczania innych ani wyższych opłat od tych, którym podlegają statki krajowe lub statki państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł XV.

1) O ile statek jednej z Układających się Stron osiadł na mieliźnie przy brzegach drugiej, statek, ładunek i załogą będą korzystały pod każdym względem z takiego samego traktowania, jakie usławodawstwo odnośnych państw przyznaje w tych warunkach swym własnym statkom lub statkom państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2) Najbliższy urzędnik konsularny państwa, do którego należy statek, będzie o tem możliwie jaknajprędzej zawiadomiony w celu ułatwienia kapitanowi sposobów uruchomienia statku pod dozorem i z pomocą władzy miejscowej i w celu dozoru akcji.

Władze miejscowe winny we wszelki sposób udzielić pomocy urzędnikowi konsularnemu przy wykonywaniu jego czynności dla ochrony wszystkich praw osób zainteresowanych w wyratowaniu statku i ładunku.

3) W wypadku zdruzgotania i rozbicia się statku albo opuszczenia go władza poinformuje się u urzędnika konsularnego, jakie kroki winny być przewidziane dla zagwarantowania wszelkich praw osób zainteresowanych w wyratowaniu statku i ładunku dopóki nie zgłoszą się właściciele lub ich pełnomocnicy.

4) Produkty nie będą podlegały żadnemu cłu, o ile nie będą dopuszczone do konsumpcji wewnętrznej. Wszelako zapasy żywności, które po uratowaniu nie są sprzedane lecz służą jako zaopatrzenie dla załogi, są zwolnione od cła. Co do opłat i kosztów za wyratowanie i przechowanie statku i ładunku, statek, który osiadł na mieliźnie traktowany będzie tak, jakby był traktowany statek krajowy w podobnym wypadku.

Artykuł XVI.

1) Wszelkie produkty, które mogą być lub w przyszłości będą mogły być przywożone legalnie do portów jednej z Układających się Stron na statkach tej Strony, będą mogły jednakowo być przywożone do tych portów na statkach drugiej Układającej się Strony, nie będąc zobowiązanymi do uiszczania innych cel przywozowych, innych lub wyższych, ani innych opłat i podatków jakiegokolwiek rodzaju, niż gdyby te produkty przywożone były przez statki

Article XIV.

Les navires de chacune des Parties Contractantes qui entreront dans un des ports de l'autre Partie et qui n'y voudraient décharger qu'une partie de leur cargaison, pourront en se conformant aux lois et réglemens du pays respectif conserver à leur bord la partie de la cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays, soit d'un autre pays et la réexporter sans être astreints à payer des droits autres ou plus élevés que ceux qui seront perçus des bâtimens nationaux ou ceux d'un autre pays dans le même cas. Les mêmes navires pourront également charger leur cargaison dans un port et la continuer ou la compléter dans un autre ou plusieurs autres ports du même pays sans être astreints à payer des droits autres ou plus élevés que ceux auxquels sont soumis les navires nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée.

Article XV.

1) En cas d'échouement d'un navire de l'une des Parties Contractantes sur les côtes de l'autre, le navire, la cargaison et l'équipage jouiront à tous égards du même traitement que celui que la législation des pays respectifs accorde dans ces conditions à ses propres navires ou à ceux de la nation la plus favorisée.

2) Le plus proche officier consulaire du pays auquel appartient le navire en sera informé le plus tôt possible à l'effet de faciliter au capitaine les moyens de remettre à flot le navire sous la surveillance et avec l'aide de l'autorité locale et de surveiller l'action.

Les autorités locales devront de toute façon prêter leur concours à l'officier consulaire dans l'exécution de sa mission pour la sauvegarde de tous les intérêts, dans le sauvetage du navire et de la cargaison.

3) S'il y a bris et naufrage ou abandon du navire, l'autorité demandera l'avis de l'officier consulaire sur les mesures à prendre pour la garantie de tous les intérêts dans le sauvetage du navire et de la cargaison jusqu'à ce que les propriétaires ou leurs fondés de pouvoir se présentent.

4) Les produits ne seront passibles d'aucun droit de douane, à moins qu'ils ne soient admis à la consommation intérieure. Toutefois les victuailles sauvées qui ne sont pas vendues, mais servent d'alimentation de l'équipage, sont exemptées de droits. Pour les droits et frais de sauvetage et conservation du navire et de la cargaison, le bâtiment échoué sera traité comme le serait un bâtiment national en pareil cas.

Article XVI.

1) Tous les produits qui peuvent ou qui à l'avenir pourront légalement être importés dans les ports de l'une des Parties Contractantes sur les navires de cette Partie pourront également être importés dans ces ports sur les navires de l'autre Partie Contractante, sans être tenus à payer des droits d'entrée autres ou plus élevés, ni d'autres taxes ou impôts de quelque nature que ce soit, que si les produits en question étaient importés à bord des

krajowe. Ta wzajemna równość będzie obowiązywała zarówno w wypadku o ile produkty te są przywożone bezpośrednio z kraju pochodzenia, lub też z jakiegokolwiek innego miejsca obcego.

2) Tak samo istnieć będzie zupełna równość w traktowaniu wywozu w ten sposób, iż będą uiszczane te same cła wywozowe i będą przyznane te same premje i te same bonifikaty w każdym z układających się państw przy wywozie jakiegokolwiek bądź produktu, który jest lub który będzie legalnie wywieziony, o ile wywóz skuteczniony jest na statkach polskich lub duńskich i bez względu na miejsce przeznaczenia czy to będzie port drugiej Strony czy też port w jakim bądź trzecim państwie.

Artykuł XVII.

Przedsiębiorstwa emigracyjne zatwierdzone w jednym z dwóch państw będą korzystały pod każdym względem, na terytorjum drugiego państwa z tych samych praw, przywilejów, immunitetów i zwolnień co podobne przedsiębiorstwa państwa najbardziej uprzywilejowanego. Rozumie się, że żadna z Układających się Stron nie będzie mogła powoływać się na zasadę największego uprzywilejowania dla żądania w akcie koncesji, wyznaczenia portu specjalnego dla ładowania emigrantów.

Artykuł XVIII.

Obywatele jednej z Układających się Stron będą mieli, zgodnie z obowiązującymi ustawami, wolny wjazd na terytorjum drugiej Strony i będą mogli, na warunkach ustalonych przez ustawodawstwo drugiego państwa osiedlać się tam i wykonywać tam swój handel, przemysł, zawody i rolnictwo. Będą oni korzystali pod tym względem z traktowania równie korzystnego jak to, które przyznane jest obywatelom państwa najbardziej uprzywilejowanego. To samo traktowanie przyznane jest co do ich stanowiska prawnego, jak również co do ich ruchomości i nieruchomości. Wszelako są zastrzeżone, co do kupna, posiadania i używania dóbr nieruchomości, wyjątki i ograniczenia, które są lub byłyby ustalone w stosunku do obywateli wszystkich państw obcych.

Będą oni mieli swobodę załatwiania swych spraw na terytorjum drugiej Układającej się Strony, bądź osobiście, bądź przez pośrednika ich własnego wyboru i będą oni mieli, zastosowując się do ustaw krajowych, zupełny i swobodny dostęp do sądów i różnych władz. Będą oni korzystali w stosunkach prawnych ze wszystkich praw i immunitetów krajowców i jak ci, będą oni mieli możliwość posługiwania się, dla obrony swych interesów, adwokatami lub pełnomocnikami, przez nich samych wybranymi.

Nie będą oni mogli być zmuszani do uiszczania innych lub wyższych opłat jakiegokolwiek rodzaju od tych, które są lub będą pobierane od krajowców lub od obywateli państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Obywatele Układających się Stron będą mogli na terytorjum drugiej Strony, stosując się do obowiązujących ustaw, wchodzić w posiadanie dóbr, któreby im przypadły z tytułu dziedzictwa, na mocy testamentu lub ab intestat i nie będą zobowiązani do uiszczania opłat innych lub wyższych od tych, które w analogicznych wypadkach byłyby pobierane od krajowców.

bâtiments nationaux. Cette égalité réciproque sera valable que les produits en question viennent directement du pays d'origine ou de tout autre endroit étranger.

2) De même, il y aura égalité complète dans le traitement d'exportation de sorte qu'il sera payé les mêmes droits d'exportation et qu'il sera accordé les mêmes primes et les mêmes bonifications dans chacun des pays contractants à l'exportation de n'importe quel produit qui est ou qui sera légalement exporté que l'exportation ait lieu à bord de navires polonais ou danois et quel que soit le lieu de destination, soit un port de l'autre Partie ou un port dans n'importe quel tiers pays.

Article XVII.

Les entreprises d'émigration autorisées dans l'un des deux Pays bénéficieront sous tous les rapports dans le territoire de l'autre Pays des mêmes droits, privilèges, immunités et exceptions que les entreprises similaires du pays le plus favorisé. Il est entendu qu'aucune des Parties Contractantes ne pourra invoquer le principe de la nation la plus favorisée pour prétendre, dans l'acte de concession, à la désignation d'un port spécial pour l'embarquement des émigrants.

Article XVIII.

Les ressortissants d'une des Parties Contractantes auront conformément aux lois en vigueur le libre accès au territoire de l'autre Partie et pourront aux conditions fixées par la législation de l'autre pays, s'y fixer et y exercer leur commerce, leur industrie, leurs professions et leur agriculture. Ils jouiront à cet égard d'un traitement aussi favorable que celui, qui est accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée. Le même traitement est accordé par rapport à leur situation juridique ainsi qu'à leurs biens mobiliers et immobiliers. Sont toutefois réservées, quant à l'achat, à la possession et à l'usage des biens immeubles, les exceptions et les restrictions, qui sont ou seraient établies à l'égard des ressortissants de tous les Etats étrangers.

Ils seront libres de régler leurs affaires sur le territoire de l'autre Partie Contractante, soit personnellement, soit par un intermédiaire de leur propre choix et ils auront, en se conformant aux lois du pays le plein et libre accès auprès des tribunaux et des diverses autorités. Ils jouiront quant aux rapports judiciaires de tous les droits et immunités des nationaux et comme ceux-ci ils auront la faculté de se servir, pour la sauvegarde de leurs intérêts, d'avocats ou de mandataires choisis par eux-mêmes.

Ils ne pourront être tenus d'acquitter des taxes autres ou plus élevées de quelque nature que ce soit que celles qui sont ou seront perçues des nationaux ou des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les ressortissants des Parties Contractantes pourront sur le territoire de l'autre Partie en y observant les lois en vigueur prendre possession des biens qui leur seraient dévolus par héritage, en vertu de testament ou ab intestat et ne seront tenus à payer des taxes autres ou plus élevées que celles qui en des cas analogues seraient perçues des nationaux.

Artykuł XIX.

Spółki cywilne i handlowe, założone prawnie na mocy ustaw jednej z Układających się Stron i mające swą siedzibę na jej terytorjum, uznane będą przez drugą Stronę za legalnie istniejące, byle tylko nie miały celu niedozwolonego lub przeciwnego dobremu obyczajom, i będą miały, stosując się do ustaw i przepisów, i na tych samych warunkach co spółki krajowe, wolny i łatwy dostęp do sądów, bądź jako powód, bądź jako pozwany, jak również i do władz.

Spółki cywilne i handlowe, uznane w ten sposób przez każdą z Układających się Stron będą mogły, o ile nie jest to przeciwne ustawodawstwu drugiej Strony i stosując się do ustaw i przepisów tej Strony, osiedlać się na jej terytorjum, zakładać tam swe filje i oddziały, wykonywać tam swój przemysł oraz nabywać tam wszelkiego rodzaju dobra ruchome, jak również dobra nieruchomości, potrzebne do funkcjonowania spółki, przyczem rozumie się, że w tym wypadku nabycie nie stanowi właściwego przedmiotu spółki. Wyłączone są wszelako galezie handlu i przemysłu, które, ze względu na ich charakter użyteczności ogólnej, włączając tu spółki finansowe i ubezpieczeniowe, podlegałyby specjalnym ograniczeniom, stosowanym do wszystkich krajów.

Spółki raz dopuszczone zgodnie z ustawami i przepisami, które obowiązują lub będą obowiązywały na terytorjum danego państwa nie będą podlegały podatkowi, opłatom lub daninom jakiegokolwiek nazwy lub rodzaju innym lub wyższym od tych, które są ustanowione lub będą mogły być ustanowione dla spółek państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Opodatkowana może być tylko ta część majątku spółki, która istotnie znajduje się w kraju, gdzie pobierane są te podatki i opłaty lub daniny, oraz transakcje, które są tam zawierane.

Artykuł XX.

Obywatele jednej z Układających się Stron, osiedli na terytorjum drugiej Strony, lub przebywający na nim czasowo, będą nawzajem zwolnieni od wszelkiej obowiązkowej funkcji urzędowej, administracyjnej lub sądowej, z wyjątkiem opieki, jak również od wszelkiej służby wojskowej i od innych obowiązków osobistych, dotyczących obrony państwa, jak również od uiszczania wszelkich zastępujących je podatków lub opłat.

Obywatele jednej z Układających się Stron, osiedli na terytorjum drugiej Strony lub przebywający na nim czasowo, jak również spółki jednej z Układających się Stron założone na terytorjum drugiej, będą tam zwolnione od płacenia pożyczek i przymusowych danin państwowych, a także od wszelkiej innej kontrybucji nadzwyczajnej jakiegokolwiek rodzaju, któreby były pobierane bezpośrednio dla potrzeb wojny lub wskutek okoliczności wyjątkowych.

W czasie wojny i w czasie pokoju będą oni podlegali tylko tym świadczeniom i rekwizycjom wojskowym, jakie nałożone są na krajowców i na spółki krajowe, w tej samej mierze i na tych samych zasadach co ci ostatni i zawsze za słusznym odszkodowaniem.

Article XIX.

Les sociétés civiles et commerciales qui sont valablement constituées d'après les lois d'une des Parties Contractantes et qui ont leur siège social sur son territoire, verront leur existence juridique reconnue dans l'autre Partie pourvu qu'elles ne poursuivent pas un but illicite ou contraire aux moeurs, et auront, en se conformant aux lois et règlements et sous les mêmes conditions que les sociétés du pays, libre et facile accès auprès des autorités.

Les sociétés civiles et commerciales ainsi reconnues de chacune des Parties Contractantes pourront, si les lois de l'autre Partie ne s'y opposent et en se soumettant aux lois et règlements de cette Partie, s'établir sur son territoire, y fonder des filiales et succursales, y exercer leur industrie et y acquérir toute sorte des biens mobiliers ainsi que des biens immeubles nécessaires au fonctionnement de la société, étant entendu dans ce cas que l'acquisition n'est pas l'objet même de la société. Sont toutefois exceptées les branches du commerce et les industries qui, en raison de leur caractère d'utilité générale y compris les sociétés financières et d'assurances, seraient soumises à des restrictions spéciales applicables à tous les pays.

Les sociétés une fois admises conformément aux lois et prescriptions qui sont ou seront en vigueur sur le territoire du pays respectif ne seront, assujetties à des impôts, taxes ou contributions quelque soit la dénomination ou l'espèce, autres ou plus élevés que ceux qui sont imposés ou pourront être imposés aux sociétés de la nation la plus favorisée.

Ne pourront être taxées que la partie de l'actif social se trouvant effectivement dans le pays où sont perçus les impôts et taxes ou contributions, et les affaires qui y sont opérées.

Article XX.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes établis sur le territoire de l'autre Partie ou y résidant temporairement, seront réciproquement dispensés de toute fonction officielle obligatoire, administrative ou judiciaire, sauf en matière de tutelle, de même exempts de tout service militaire et autres devoirs personnels relatifs à la défense du pays, ainsi que du paiement de tous impôts ou taxes de remplacement.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes, établis sur le territoire de l'autre Partie ou y résidant temporairement, ainsi que les sociétés de l'une des Parties Contractantes, établies sur le territoire de l'autre, y seront dispensés du paiement des emprunts et des dons nationaux forcés, ainsi que de toute autre contribution extraordinaire, de quelque nature que ce soit, qui seraient perçus directement pour les besoins de guerre ou par suite de circonstances exceptionnelles.

Ils ne seront astreints en temps de paix et en temps de guerre qu'aux prestations et réquisitions militaires imposées aux nationaux et aux sociétés du pays dans la même mesure et d'après les mêmes principes que ces derniers, et toujours contre une juste indemnité.

Artykuł XXI.

Kupcy, fabrykanci i inni przemysłowcy, którzy dowiodą przez okazanie karty legitymacyjnej, wydanej przez władze ich kraju, iż są oni tam uprawnieni do wykonywania swego handlu i przemysłu i że uiszczają tam opłaty i podatki ustawowo przewidziane, będą mieli prawo, stosując się do przepisów obowiązujących w obydwu krajach, osobiście lub przez komiwojażerów, będących w ich służbie, czynić zakupy na terytorjum drugiej Ukladającej się Strony u kupców, i producentów lub w lokalach sprzedaży publicznej i, nawet mając ze sobą próbki, poszukiwać z niemi zamówień u kupców lub u innych osób, które dla swego handlu lub przemysłu używają towarów odpowiadających tym próbkom.

Kupcy, fabrykanci i inni przemysłowcy lub komiwojażerowie, osiedli na polskim terytorjum celnem, podróżujący w Danji na rachunek firmy, osiadłej na polskim terytorjum celnem i nawzajem, kupcy, fabrykanci i inni przemysłowcy lub komiwojażerowie, osiedli w Danji, podróżujący na polskim terytorjum celnem na rachunek firmy duńskiej, będą traktowani pod względem uiszczania podatku dochodowego tak, jak kupcy, fabrykanci i inni przemysłowcy lub komiwojażerowie państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Przemysłowcy (komiwojażerowie), którzy będą zaopatrzeni w kartę legitymacyjną będą mogli mieć ze sobą próbki, lecz nie towary.

Karty legitymacyjne będą wydawane zgodnie z wzorem aneksu.

Ukladające się Strony będą sobie nawzajem komunikować, jakie władze upoważnione są do wydawania kart legitymacyjnych, jak również postanowienia, do których winni stosować się komiwojażerowie przy wykonywaniu ich handlu.

Przedmioty, podlegające cłu, które przywożone będą przez powyższych komiwojażerów jako próbki, będą zwolnione przez jedną i drugą stronę od cła przywozowego i wywozowego, pod warunkiem, iż przedmioty te nie będąc sprzedanymi, będą w przeciągu czterech miesięcy wywiezione z powrotem i że tożsamość przedmiotów przywiezionych i wywożonych z powrotem nie będzie wątpliwa.

Wywóz powrotny próbek winien być zagwarantowany w obydwu krajach przy wejściu, bądź przez złożenie depozytu w wysokości odnośnego cła bądź za pomocą kaucji.

Co do jakichkolwiek formalności, jakim podlegają przemysłowcy (komiwojażerowie) na terytorjach Ukladających się Stron, obydwu państwa zapewniają sobie nawzajem traktowanie, które nie będzie mniej korzystne od tego, któreby mogło być przyznane państwu najbardziej uprzywilejowanemu.

Artykuł XXII.

O ile obywatele duńscy, nie mieszkający stale w Polsce, lub spółki cywilne i handlowe duńskie, zajmują się wywozem z Danji do Polski będą oni podlegali w Polsce podatkowi od zysku z tego wywozu tylko wtedy, o ile uprawiają swój handel lub

Article XXI.

Les négociants, les fabricants et autres industriels qui prouveront par la présentation d'une carte de légitimation délivrée par les autorités de leur pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par la loi, auront le droit, en se soumettant aux réglemens en vigueur dans le deux pays, de faire soit personnellement, soit par des commis-voyageurs à leur service, des achats dans le territoire de l'autre Partie Contractante chez des négociants et producteurs ou dans les locaux de vente publique et, même en portant des échantillons avec eux, rechercher des commandes chez les négociants ou autres personnes qui pour leur commerce et leur industrie utilisent des produits correspondants à ces échantillons.

Les négociants, fabricants et autres industriels ou commis-voyageurs, établis en territoire douanier polonais, voyageant en Danemark pour le compte d'une maison, établie en territoire douanier polonais et réciproquement, les négociants, fabricants et autres industriels ou commis-voyageurs, établis en Danemark, voyageant en territoire douanier polonais pour le compte d'une maison danoise seront traités en ce qui concerne le paiement de l'impôt sur le revenu comme les négociants, fabricants et autres industriels ou commis-voyageurs de la nation la plus favorisée.

Les industriels (commis-voyageurs), qui seront munis d'une carte de légitimation pourront avoir avec eux des échantillons, mais point de produits.

Les cartes de légitimation seront délivrées conformément au modèle de l'annexe.

Les Parties Contractantes se feront réciproquement connaître quelles sont les autorités chargées de délivrer des cartes de légitimation, ainsi que les dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans l'exercice de leur commerce.

Les objets passibles d'un droit de douane qui seront importés comme échantillons par lesdits voyageurs seront, de part et d'autre, admis en franchise de droit d'entrée et de sortie, à la condition que ces objets, sans avoir été vendus soient réexportés dans un délai de quatre mois et que l'identité des objets importés et réexportés ne soit pas douteuse.

La réexportation des échantillons devra être garantie dans les deux pays à l'entrée soit par le dépôt du montant des droits de douane respectifs, soit par cautionnement.

En ce qui concerne les formalités quelconques, auxquelles les industriels (voyageurs de commerce) sont soumis dans les territoires des Parties Contractantes, les deux pays se garantissent réciproquement un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qui aurait été accordé à la nation la plus favorisée.

Article XXII.

Lorsque des ressortissans danois, qui ne sont pas domiciliés en Pologne, ou des sociétés civiles et commerciales danoises, se livrent à l'exportation de Danemark en Pologne, ils ne seront assujettis en Pologne à des impôts sur le bénéfice de cette

przemysł w całości lub częściowo w Polsce. W tym wypadku opodatkowana może być tylko ta część dochodu, która pochodzi z transakcji dokonanych w Polsce.

Takie same traktowanie stosowane będzie przy wywozie do Danii uskutecznianym przez obywateli polskich lub spółki cywilne i handlowe polskie.

Artykuł XXIII.

1) Polska nie będzie powoływać się na postanowienia niniejszego traktatu dla domagania się korzyści, jakie Danja przyznała lub mogłaby przyznać w przyszłości Norwegji lub Szwecji lub tym dwóm państwom, o ile powyższe korzyści nie będą przyznane innym państwom, niż tym, które zostały już wymienione.

2) Postanowienia niniejszego traktatu nie będą stosowane na terytorjum Grenlandji.

Artykuł XXIV.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany i ratyfikacje będą wymienione w Warszawie, możliwie jak najprędzej.

Wejdzie on w życie piętnastego dnia po wymianie ratyfikacji.

Traktat zawarty jest na przeciąg jednego roku, o ile jednak nie zostanie po upływie tego terminu wypowiedziany, będzie on przedłużony w drodze milczącej zgody na czas nieograniczony i będzie mógł być wypowiedziany w każdym czasie.

W wypadku wypowiedzenia, będzie on pozostawał w mocy jeszcze przez sześć miesięcy od dnia, w którym jedna z Układających się Stron złoży drugiej notyfikację o zamiarze uchylenia jego działania.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat.

Sporządzono w Warszawie, w podwójnym egzemplarzu, dnia dwudziestego drugiego marca, tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku.

(—) *Maurycy Zamoyski* (—) *N. P. Arnstedt*
(—) *Józef Kiedroń*

ANEKS.

KARTA LEGITYMACYJNA DLA KOMIWOJAŻERÓW.

Na rok 19..... № karty.....
(Pieczęć)

WAŻNA W POLSCE I W DANII.

Okaziciel:.....
(imię i nazwisko).

sporządzono w.....
dnia..... 19.....
(Władza kompetentna).
(Podpis).

Zaświadcza się, iż okaziciel niniejszej karty posiada.....
(oznaczenie fabryki lub handlu)

w.....
pod firmą.....
zatrudniony jest jako komiwojażer w firmie.....

w..... która posiada tam.....
(oznaczenie fabryki lub handlu).

exportation que s'ils exercent leur commerce ou leur industrie en totalité ou en partie en Pologne. Dans ce cas la portion du bénéfice provenant des opérations effectuées en Pologne pourra seule y être imposée.

Le même traitement sera appliqué à l'exportation sur le Danemark pratiqué par des ressortissants polonais ou des sociétés civiles et commerciales polonaises.

Article XXIII.

1) La Pologne n'invoquera pas les dispositions du présent traité pour réclamer les avantages que le Danemark a accordé ou pourrait à l'avenir accorder à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays tant que lesdits avantages ne sont pas accordés à d'autres États que ceux déjà nommés.

2) Les dispositions du présent traité ne seront pas appliquées sur le territoire de Groenland.

Article XXIV.

Le présent Traité sera ratifié, et les ratifications en seront échangées à Varsovie aussitôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur le quinzième jour après l'échange des ratifications.

Le Traité est conclu pour la durée d'un an; cependant s'il n'est pas dénoncé à l'expiration de ce délai, il sera prolongé par voie de tacite reconduction pour une période indéterminée et sera dénonçable en tout temps.

En cas de dénonciation, il demeurera encore en vigueur six mois à compter du jour où l'une des Parties Contractantes aura notifié à l'autre son intention d'en faire cesser les effets.

En Foi de Quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité.

Fait en double à Varsovie, le vingt deux mars mil neuf cent vingt-quatre.

(—) *Maurycy Zamoyski* (—) *N. P. Arnstedt*
(—) *Józef Kiedroń*

ANNEXE.

CARTE DE LÉGITIMATION POUR VOYAGEUR DE COMMERCE.

Pour l'année 19..... № de la carte.....
(Firmoiries)

VALABLE POUR LA POLOGNE ET LE DANEMARK.

Porteur:.....
(prénom et nom de famille).

fait à.....
le..... 19.....
(Sceau) (Autorité compétente).
(Signature).

Il est certifié que le porteur de la présente carte possède un.....
(désignation de la fabrique ou du commerce)

à..... sous
la raison.....
est employé, comme voyageur de commerce, dans
la maison.....

à..... qui y possède un.....
(désignation de la fabrique ou du commerce).

Ponieważ okaziciel niniejszej karty chce poszukiwać zamówień i czynić zakupy na rachunek swej firmy, jak również ^{firmy następującej} firm następujących (oznaczenie fabryki

(lub handlu) w....., zaświadcza się pozatem, że rzeczona firma zobowiązana jest do uiszczania w kraju rzeczono firmy zobowiązane są tym podatków prawnych za trudnienie się ^{swym handlem} ich handlem (przemysłem).

OPIS OKAZICIELA:

Wiek:
Wzrost:
Włosy:
Znaki szczególne:

Podpis Okaziciela:

UWAGA:

Okaziciel niniejszej karty nie będzie mógł poszukiwać zamówień i czynić zakupów inaczej, jak podróżując [dla ^{firmy wymienionej powyżej} firm wymienionych powyżej] i na jej rachunek.

Będzie on mógł mieć ze sobą próbki, lecz nie produkty. Pozatem będzie się on stosował do rozporządzeń obowiązujących w każdym Państwie.

NOTA: Tam, gdzie wzór powyższy zawiera podwójny tekst, formularz używany dla wygotowania kart nieć będzie przestrzeń niezbędną dla wpisania w nim jednego lub drugiego tekstu, stosownie do okoliczności poszczególnego wypadku.

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

W chwili przystępowania do podpisania niniejszego Traktatu, zawartego w dniu dzisiejszym, niżej podpisani Pełnomocnicy zgodzili się na to co następuje:

1) Uwzględniając stosunki jakie istnieją między Danją a Islandją, zgodnie z treścią ustawy związkowej z 30 listopada 1918 r. rozumie się, że Polska nie będzie mogła powoływać się na postanowienia wyżej wymienionego Traktatu dla żądania korzyści specjalnych, jakie Danja przyznała lub mogłaby w przyszłości przyznać Islandji.

2) Co do artykułu II-go:

Wobec tego, że produkty wymienione w artykule II-im powinny pochodzić z terytorjum Układających się Stron, władze celne będą miały prawo wymagać sporządzenia świadectwa pochodzenia.

Odnosnie do formy i do treści, jak również do użycia świadectw pochodzenia obydwie Układające się Strony zapewniają sobie nawzajem traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego.

3) Co do artykułu VI-go:

Rozumie się, iż postanowienia artykułu VI-go, dotyczące systemu tranzytu, nie naruszają w niczem praw i obowiązków każdej z Układających się Stron co do tranzytu materiałów wojskowych.

Rząd Polski w szczególności zastrzega sobie prawo zakazywania lub ograniczania tranzytu broni i ekwipunku wojskowego wynikającego z § 4 art. 22

Leporteur de la présente carte désirant rechercher des commandes et faire des achats pour le compte de sa maison, ainsi ^{que de la maison suivante} des maisons suivantes (désignation

de la fabrique ou du commerce) à....., il est certifié, en outre, que La-dite maison est tenue d'acquitter dans ce pays-ci les les-dites maisons sont tenues impôts légaux pour l'exercice de ^{son commerce (industrie).} leur commerce (industrie).

SIGNALEMENT DU PORTEUR:

Age:
Taille:
Cheveux:
Marques particulières:

Signature du porteur:

AVIS.

Le porteur de la présente carte ne pourra rechercher des commandes ou faire des achats autrement qu'en voyageant et pour le compte ^{de la maison sus-} des maisons sus-mentionnée.

Il pourra avoir avec lui des échantillons, mais point de produits. Il se conformera, d'ailleurs, aux dispositions en vigueur dans chaque Etat.

NOTA: Là où le modèle contient un double texte, le formulaire à employer pour l'expédition des cartes présentera l'espace nécessaire pour y insérer l'un ou l'autre des textes suivant les circonstances du cas particulier.

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature du présent Traité, conclu à la date de ce jour, les soussignés Plénipotentiaires sont convenus de ce qui suit:

1) Considérant les relations qui, conformément au contenu de la loi unionelle du 30 novembre 1918, existent entre le Danemark et l'Islande, il est entendu que les dispositions du susdit Traité ne pourront pas, de la part de la Pologne être invoquées pour réclamer les avantages spéciaux que le Danemark a accordés ou pourrait à l'avenir accorder à l'Islande.

2) En ce qui concerne l'article II.

Etant donné que les produits énumérés à l'article II doivent être originaires des Parties Contractantes, les autorités douanières auront la faculté d'exiger la production des certificats d'origine.

En ce qui concerne la forme et le contenu ainsi que l'emploi des certificats d'origine, les deux Parties Contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée.

3) En ce qui concerne l'article VI.

Il est entendu que les dispositions de l'article VI concernant le régime du transit ne dérogent en rien aux droits et aux obligations de chacune des Parties Contractantes en ce qui concerne le transit du matériel de guerre.

Spécialement le Gouvernement Polonais se réserve le droit de prohiber ou limiter le transit des armes et de l'équipage militaire, résultant du § 4,

Traktatu podpisanego 18 marca 1921 r. w Rydze pomiędzy Rzeczpospolitą Polską z jednej strony a Rosyjską Socjalistyczną Federacyjną Republiką, Białoruską Socjalistyczną Republiką Sowietów i Ukraińską Socjalistyczną Republiką Sowietów z drugiej strony.

4) Co do artykułu VII-go:

1. Dopóki granica między Polską i jednym z państw ościennych pozostawać będzie z jakiegokolwiek powodu zamkniętą dla podróżnych i dla towarów polskich lub danego kraju ościennego, Rząd Polski nie będzie uważany za zobowiązanego do przyznania Królestwu Duńskiemu na granicy wyżej wymienionego Państwa ułatwień, przewidzianych w artykule VII.

2. Postanowienia dotyczące komunikacji kolejowej z państwem trzecim będą stosowane tylko w wypadku o ile z państwem tym zawarta będzie umowa dotycząca bezpośredniej komunikacji kolejowej.

5) Co do artykułu XVIII-go:

Obydwie Ukladające się Strony zobowiązują się zawrzeć w czasie możliwie jaknajkrótszym umowę specjalną, dotyczącą położenia robotników jednej z Ukladających się Stron na terytorjum drugiej w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół.

Sporządzono w Warszawie w podwójnym egzemplarzu, dnia dwudziestego drugiego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku.

(—) *Maurycy Zamoyski* (—) *N. P. Arnstedt*
(—) *Józef Kiedroń*

PROTOKÓŁ DODATKOWY.

Artykuł I.

Wysokie Ukladające się Strony zgadzają się, iż Polska będzie mogła podczas trwania niniejszego Traktatu, rozciągnąć wszystkie przywileje i obowiązki wynikające z postanowień tego Traktatu na Wolne Miasto Gdańsk, notyfikując to Królewskiemu Rządowi Duńskiemu.

Artykuł II.

Dla wykonania postanowienia artykułu poprzedniego, obydwie Ukladające się Strony wymienią noty treści następującej:

I. Nota Rządu Rzeczypospolitej Polskiej:
„Mam zaszczyt podać do wiadomości Waszej Eksceleencji, iż postanowienia Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego, który podpisany został dnia 22 marca 1924 r. pomiędzy Polską a Królestwem Danii, rozciągać się będą również na Wolne Miasto Gdańsk, od dnia
Zechce Pan przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy wysokiego szacunku.....”

II. Nota Królewskiego Rządu Duńskiego:
„Mam zaszczyt potwierdzić odbiór noty No z dnia dzisiejszego, w której Wasza Ekscelencja komunikuje mi, iż postanowienia Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego, który podpisany został dnia 22 marca 1924 r.

art. 22 du traité, signé le 18 mars 1921 à Riga entre la République Polonaise d'une part, et la République Socialiste Fédérative Russe des Soviets et la République Socialiste Blanco-Ruthène des Soviets et la République Socialiste Ukrainienne des Soviets d'autre part.

4) En ce qui concerne l'article VII.

1. Aussi longtemps que la frontière entre la Pologne et un des pays limitrophes restera pour une raison quelconque fermée aux voyageurs ou aux marchandises de la Pologne ou du pays limitrophe en question, le Gouvernement Polonais ne sera pas considéré comme tenu d'accorder au Royaume de Danemark sur la frontière dudit pays les facilités prévues par l'article VII.

2. Les dispositions concernant la communication par chemin de fer avec un Etat tiers ne seront appliquées qu'en cas où une convention sur la communication directe par chemin de fer aura été conclue avec cet Etat.

5) En ce qui concerne l'article XVIII.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à conclure dans le délai le plus bref possible une convention spéciale concernant la situation des ouvriers de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre, dans le domaine des assurances sociales.

En foi de quoi les Plénipotentaires ont, signé le présent protocole.

Fait à Varsovie en double exemplaire, le vingt-deux mars mil neuf cent vingt-quatre.

(—) *Maurycy Zamoyski* (—) *N. P. Arnstedt*
(—) *Józef Kiedroń*

PROTOCOLE ADDITIONNEL.

Article I.

Les Hautes Parties Contractantes sont d'accord que la Pologne aura la faculté, pendant la durée du présent Traité, d'étendre à la Ville libre de Danzig l'efficacité de tous les privilèges et obligations résultant des dispositions de ce Traité, en le notifiant au Gouvernement Royal Danois.

Article II.

Afin d'exécuter les dispositions de l'article précédent, les deux Parties Contractantes échangeront des notes de la teneur suivante:

I. Note du Gouvernement de la République Polonaise:
„J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que les dispositions du Traité de Commerce et de Navigation, qui a été signé le 22 mars 1924 entre la Pologne et le Royaume de Danemark, s'étendront également à la Ville Libre de Dantzig dès le
Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération“.

II. Note du Gouvernement Royal de Danemark:
„J'ai l'honneur d'accuser réception de la Note No en date de ce jour par laquelle Votre Excellence me fait savoir que les dispositions du Traité de Commerce et de Navigation,

.....
 pomiędzy Królestwem Danji a Polską, rozciągając się będą również na Wolne Miasto Gdańsk, od dnia
 Zechce Pan przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy wysokiego szacunku

.....
 qui a été signé le 22 mars 1924 entre le Royaume de Danemark et la Pologne, s'étendront également à la Ville Libre de Dantzig dès le
 Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération".

Artykuł III.

Protokół niniejszy, który stanowi integralną część Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego pomiędzy Polską a Danją, podpisany w dniu dzisiejszym w Warszawie, będzie ratyfikowany jednocześnie z powyższym Traktatem.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Protokół.

Sporządzono w Warszawie, w podwójnym egzemplarzu, dnia dwudziestego drugiego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku.

(—) *Maurycy Zamoyski*

(—) *N. P. Arnstedt*

(—) *Józef Kiedroń*

(—) *Maurycy Zamoyski*

(—) *N. P. Arnstedt*

(—) *Józef Kiedroń*

Znajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień, oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i zatwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 7 sierpnia 1924 r.

(—) *S. Wojciechowski*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej za Prezesa Rady Ministrów:

(—) *Z. Häbner*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *Al. Skrzyński*

